

Minister Spraw Zagranicznych

KSM 2008/10494

Warszawa, 11 września 2008 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło do: 12.09.08,

nr: 5348 podpis: *Borusewicz*

REKURSORIA
Biura Prac Senackich

Wpłynęło do: 15.09.08
nr: 6676 podpis: *M*

Pan Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senator Janinę Fetlińską na 17. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia br. (pismo nr BPS/DSK-043-812/08 z dnia 13 sierpnia 2008 r.) dotyczące statusu języka polskiego w Niemczech poniżej przedstawiam stanowisko Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Ratyfikacja przez Polskę Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych nie jest związana z polityką i działaniami władz innych państw. Wynika ona natomiast z istoty polityki Rzeczypospolitej Polskiej ukierunkowanej na wychodzenie naprzeciw potrzebom członków mniejszości narodowych, będących jednocześnie obywatelami RP. Zasada wzajemności nigdy nie była przez rząd RP stosowana – prawa członków mniejszości narodowych w Polsce nie mogą bowiem wynikać z postępowania lub zaniechań innych państw, lecz z tego, że są oni obywatelami demokratycznego państwa.

Język danej grupy może być uznany za język mniejszościowy jedynie mocą decyzji władz niemieckich. Podejmując takie decyzje rząd RFN kierował się kryteriami uwzględnionymi w Karcie, takimi między innymi jak tradycja używania języka na danym terytorium, posiadanie obywatelstwa niemieckiego przez osoby używające danego języka, a także niemożność zastosowania Karty wobec języków migrantów. Wychodząc z takich założeń status języków regionalnych lub mniejszościowych otrzymały jedynie następujące języki: północnofryzyjski, duński, górnoserbski, dolnoserbowski, romski, niskoniemiecki, fryzyjski, saterlandzki. Biorąc pod uwagę wymienione zapisy Karty, szanse na zakwalifikowanie języka polskiego do kategorii mniejszościowych są, w opinii Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, bardzo znikome.

Z tego powodu działania rządu skupiają się na realizacji praw grupy polskiej w Niemczech zapisanych w Traktacie z 1991 r. Mimo iż nie została ona uznana za mniejszość narodową, to jednak stosują się do niej, w określonym w polsko - niemieckim *Traktacie o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca 1991 r.* zakresie, normy dotyczące mniejszości narodowych. Ponadto Ministrowie Spraw Zagranicznych RP i RFN wymienili listy stanowiące załącznik do Traktatu, zawierające stwierdzenia, że rząd RFN podejmie starania celem skorzystania z praw i możliwości wymienionych w artykułach 20 i 21 przez te osoby polskiego pochodzenia, języka i kultury, które nie są objęte postanowieniami Traktatu. W praktyce sformułowanie to odnosi się do przebywających w RFN obywateli polskich posiadających, zgodnie z prawem niemieckim, status cudzoziemców.

W sytuacji, gdy nie ma możliwości uzyskania przez Polaków w Niemczech statusu mniejszości narodowej, działania władz RP koncentrują się na dwóch następujących priorytetach:

- nauczaniu języka polskiego. Ministerstwo Spraw Zagranicznych wspiera wszelkie inicjatywy, których celem jest zwiększenie oferty edukacyjnej dla niemieckiej Polonii. Tworzenie za granicą szkół realizujących polski program nauczania leży natomiast w gestii Ministerstwa Edukacji Narodowej. Obecnie w RFN nauka języka polskiego prowadzona jest w dwóch formach: w ramach systemu edukacji publicznej oraz poprzez organizacje i stowarzyszenia;

- obronie interesów obywateli RP mieszkających w RFN, w tym dzieci z małżeństw mieszanych. Sprawy związane z konfliktami rodzinnymi małżeństw polsko - niemieckich i sposoby ich rozwiązywania były omawiane w listopadzie 2007 r. w Federalnym Ministerstwie Sprawiedliwości w Berlinie. W czasie spotkania uzgodniono, że powstanie lista polskojęzycznych adwokatów, mediatorów, psychologów i tłumaczy mieszkających na terenie Niemiec, którzy będą służyć pomocą przy rozwiązywaniu polsko - niemieckich konfliktów rodzinnych. W lipcu br. Ambasada RP w Berlinie przekazała taką listę do Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości w Berlinie. Lista ta ma być rozpowszechniona wśród wszystkich Urzędów do Spraw Młodzieży i jest również dostępna we wszystkich polskich placówkach konsularnych na terenie Republiki Federalnej Niemiec oraz na stronie internetowej Ambasady RP w Berlinie.